

Předmluva (žáka)

(pro publikaci „Praktická kriminalistika“ – nepublikováno)

Netuším, jestli je někde něčím stanoveno, o čem by měla být předmluva k odborné publikaci. Já budu psát o svém učiteli.

Poprvé jsem jej osobně potkal na schodech Právnické fakulty UK v Praze. Bylo to někdy začátkem 80. let minulého století. Do té doby jsem ho znal jen z jeho učebnic. No, potkal?! Pěkně dlouho jsem tam na něho číhal. Objevil se obklopen hroznem sličných studentek, které s ním ještě notný čas řešily téma právě skončeného semináře. Setkání s panem profesorem mi tehdy domluvila docentka Dagmar Císařová, dnes profesorka a doktorka věd, kterou jsem znal z cesty na studentské kolokvium do Berlína. Byla to ona, která mi profesora doporučila poté, když jsem jí přednesl téma mnou zamýšlené kandidátské práce. Pan profesor trpělivě poslouchal moje nápady a nakonec usoudil, že na kriminalistickou dokumentaci by se vlastně ta vědecká aspirantura dala udělat.

Vědecké studium jsem začal, ale nedokončil. Udělal jsem jen několik zkoušek, rozepsal pár kapitol... Částečně kvůli vlastní liknavosti, pak kvůli těžce popsatelnému vnitřnímu odporu ke zkouškám z jazyků, zamíchala se do toho taky ta revoluce v osmdesátém devátém, ale hlavně - v jisté chvíli jsem usoudil, že moje osobní role nejspíš není ve vědeckém bádání a sepisování vědeckých traktátů, k čemuž je vhodné se ověřet z obou stran jména tituly a podtituly, ale v organizování této práce, v redigování a hlavně ve vydávání odborných časopisů a knih, což je především taková PRÁCE, ke které není třeba mít množinu titulů „před i za“. Ostatně, někdo to přece dělat musí. No, a tak se organizování a editování věnuji víc jak 25 roků, dělám to rád, takže to nejspíš nebylo špatné rozhodnutí. Teprve až po letech jsem ale měl možnost svoje „zběhnutí“ z aspirantury panu profesorovi vysvětlit. To už ale byla „nová doba“.

Bylo to hodně dlouho po té, co jsme jeden květnový podvečer v roce 1990 seděli v kinosále Na Perštýně a zakládali Společnost pro kriminalistiku. Bylo nás tam 127. Když skončila ustavující schůze, ještě tam notný čas rokoval čerstvě zvolený výbor a pan profesor byl jedním z mála, který podpořil moji myšlenku na založení a vydávání vlastního časopisu společnosti. V té době to byla dosti odvážná věc – lidé totiž ještě stále měli na paměti státní dozor nad publikační činností. Profesor sám pak časopis obohatil řadou vlastních nebo překladových příspěvků. A tak možná začala naše konkrétní spolupráce na tvorbě kriminalistických publikací.

Bylo proto pro mne samozřejmostí, že jsem ho požádal o pomoc, když jsem na sebe vzal odpovědnost a „sebral z lopaty“ krachující časopis Kriminalistický sborník. To se psal rok 1997. Od té doby je pan profesor členem redakční rady a věru je hodně aktivní člen. Pokud není zaneprázdněn výukou, přijde na každou schůzi. Někdy celou dobu mlčí, poslouchá, jak se hádáme, a pak dvěma větami rozhodne spor, jen tak mimochodem, s nadhledem muže s osmi křížky na krku! Dlužno připomenout i jeho vlastní autorskou tvorbu a překlady z německy vydávaných kriminalistických časopisů, které nepochybně Kriminalistický sborník obohacují.

Co nedokážu časově ustanovit, to byla jeho nabídka na tykání. Jsem ze staré školy, takže tykání s učitelem či nadřízeným pro mne bylo, jest a bude i po letech od opuštění lycea vážný etický problém. Zním sice lidi, co si s nějakým tykáním či vykáním nikdy nedělali žádné problémy. Ostatně, sám jsem s přibývajícím křížky na

krku dospěl k částečné změně názoru (pokud šlo o tykání mladším a podřízeným kolegům), ale nejméně v jednom případě jsem se setsakramentsky spálil. To je ale jiná kapitola. S panem profesorem si tedy tykám a přiznávám, že mi to už nepřipadá divné. Nějak asi zafungoval otcovský syndrom.

Táta-profesor mne ale šokoval, když jednou přišel a z ničeho nic mi povídá: „*Hele, Honzo, je nejvyšší čas, abys taky napsal nějakou knížku, aby tady po tobě něco zůstalo?*“ (Jako by tušil, jaká osud mne čeká ☺.) Snažil jsem se oponovat, že už teď mi řada lidí staví náhrobek... „*Nedělej si legraci, napíšeme spolu učebnici,*“ rozhodl profesor. Marné byly moje vytáčky, že na to nemám čas, že všechno už bylo napsáno. Nakonec mne donutil k napsání skicy osnovy. Nejspíš ho překvapilo, že tam nebyla jediná kapitola teoretického charakteru. „*Když už, tak napíšeme něco pro kluky v terénu,*“ trval jsem na svém, čímž jsem myslel zejména kriminalistické techniky a detektivy kriminální policie, kteří každý den vyjíždějí na místa trestné činnosti. Profesor to velmi rychle pochopil. A tak, ačkoliv jsem ještě neměli napsaný jediný řádek, už jsem věděli, jak se knížka bude jmenovat - „*Praktická kriminalistika*“. „*Tak dobře, ale žádné dlouhé vysvětlování a složité odkazy na zákony, normy a publikované statě. To si každý může najít sám,*“ to zase byla podmínka pana profesora. Osnovu samozřejmě předělal a začal budovat jednotlivé kapitoly. Pak se nám ale dostaly do rukou kriminalistické příručky, které velmi nápadně připomínaly náš námět. Jednu jsem získal od Elišky Treterové z FBI, druhou od Dr. Petera Pfefferliho ze Švýcarska, které znám z ENFSI. Nechali jsme se těmito díly inspirovat, avšak osnovu jsme pojali šířeji. Vždyť k práci kriminalistických techniků a expertů nezbytně patří nejrůznější evidence a sbírky a stejně tak kriminalistická technika se bez techniky nedá dělat.

Hodně podkladů k jednotlivým kapitolám dodali kolegové z Kriminalistického ústavu Praha. A zde zase přišla moje tradiční role – „*překládání*“ odborné a vědecké mluvy do srozumitelnějších vět, dopisování zamýšleného, ale nevysloveného, doplňování, upřesňování – prostě redigování se vším všudy. Dlužno však zdůraznit, že bez autorského podílu kolegů by nejspíš publikace „*Praktická kriminalistika*“ nevznikla a já jsem jim všem za to vděčný. V závěru mi hodně pomohl Dr. Marek Kotrlý, PhD., který zraje v kvalitního vědce a publicistu. Ujal se dopracování kapitoly o přístrojích. Jména dalších kolegů, kteří zaslouží moje poděkování, uvádím na jiných stránkách oné publikace.

Pan profesor doktor Miroslav Protivinský, doktor věd, si zaslouží moje uznání nejvyšší – a nejen za to, že byl ochotný se mnou napsat tuto knížku. Jak ale vyjádřit slovy úctu k člověku, který si na honosné chválení nepotrpí? No, možná že ho potěší jen prosté: „*Mirku, děkuju!*“

plk. JUDr. Jan Hlaváček